

2. Sajt MYu .Do pytannia kadrovoho zabezpechennia naukovo-doslidnykh ustanov sudovykh ekspertyz Ministerstva iustytzii Ukrainy (rozmischeno 05.08.2013).
3. Konstytutsiia Ukrainy, st. Z.
4. Nesterov V, "Ystoryia ekspertyz y ekspertyka".
5. Luk'ianenko V.V., "Metody derzhavnoho upravlinnia sudovo-ekspertnoiu diial'nistiu", stor 44-46 materialy praktychnoi Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Stan, problemy i perspektyvy rozvytku sudovoi ekspertolohii" 21-22 sentiabria 2007, AR Krym.
6. Zakon, VR Ukrainy, vid 11.06.2009, № 1506-VI "Pro zasady zapobihannia ta protydii koruptsii", st.2, p1 g.
7. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia. [Tekst] u 8 t. - T. 1. Teoriia derzhavnoho upravlinnia / Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy; nauk.-redkol.: Yu.V. Kovbasiuk (holova) [ta in.]. - K.: NADU, 2011. - 747 s., s. 157].
8. Nedvyha M.O. "Suchasni vymohy do pidhotovky ta pidvyschennia kvalifikatsii personalu derzhavnoho ahentstva zemel'nykh resursiv Ukrainy", №2(8) 2012 "Publichne administruvannia:teoriia ta praktyka".

Рецензент: Сіцінський А.С., д.держ.упр., професор

УДК: 351/354

Філіппова В.Д.,

к.е.н., доцент, докторант кафедри управління освітою
Національної академії державного управління
при Президентіві України

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СУТНОСТІ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті визначено і розкрито сутність категорійно-понятійного апарату механізмів державного управління, подане авторське визначення терміну «механізм державного управління системою педагогічної освіти».

Ключові слова: механізми управління, державне управління, педагогічна освіта.

Филиппова В.Д.,

к.э.н., доцент, докторант кафедры управления образованием Национальной
академии государственного управления
при Президенте Украины

ТЕРМІНОЛОГІЧЕСКИЙ АНАЛІЗ СУЩНОСТІ МЕХАНІЗМА ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В статье определена и раскрыта сущность категориально-понятийного аппарата механизмов государственного управления, представлено авторское определение термина «механизм государственного управления системой педагогического образования».

Ключевые слова: механизмы управления, государственное управление, педагогическое образование.

Filippova V.D.,

PhD in Economics, associate Professor, doctoral student in Department of Management Education, National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

TERMINOLOGY ANALYSIS OF THE MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE TEACHER EDUCATION

Annotation. Because the methodology of governance is a system of organization and methods of the cognitive and practical activities in the field of public administration, consider it appropriate to characterize the generalized definitions of basic concepts outlined on the article topic.

So, between scientists there is opinion, that in a management almost all elements can be named mechanisms. A «mechanism» is determined most scientists as a scientific, multidimensional and all-embracing concept, characterizing financial objects and their cooperation at all levels of organization of matter, characterizes the processes of management and self-regulation in wild-life and society.

Concrete mechanisms of management (in particular public administration) are the certain instrument for realization of purposeful transformations. It is an aggregate of methods, methods, levers through which a management subject affects on object of management for achievement of certain goal. Every concrete mechanism of management – is primarily a set of interrelated management practices.

The public-management mechanisms can be divided into systemic and simple. Systemic mechanisms of public administration is the institutionalization, strategic planning, public policy, public regulation, public support, public incentives, public management reform and transformation of the national projects, the public target program of socio-economic development, the public budget. They are realized through the use of simple machines.

We came to a conclusion that mechanisms of public administration in the field of education is no exception. So, in our opinion, the mechanism public administration of the system of teacher education is one of the mechanisms for the implementation of the public policy in the field of teacher education and public administration component of the mechanism of this industry. That's why we offer the following definition «mechanism of public administration of the system of teacher education»: mechanism of public administration of the system of teacher education – a complex system aimed at achieving the objectives and implementation of the public policy in the field of teacher education, which includes a system of bodies of state power and local self-government, legislative, legal norms and aggregate of interrelated forms, methods, instruments and levers of forming and use of educational resources on the basis of the complex system of indicators of development of pedagogical education. The mechanism of public administration of the system of teacher education is a systemic mechanism and must be realized by application of the simple mechanisms: legal, organizational, resource.

Keywords: mechanism of administration, public administration, teacher education.

Постановка проблеми. Система педагогічної освіти розвивається в умовах сучасних змін і перетворень, ґрунтуючись на концепціях розвитку сучасного українського суспільства, вона стає все більш схильна до процесів реформування. Згідно з цим зростає роль державного управління в галузі педагогічної освіти, з'являється необхідність оновлення сутності і змісту управлінських механізмів в системі педагогічної освіти.

Аналіз наукового доробку. Питанню визначення категорійно-понятійного апарату державного управління присвячено багато наукових праць [1-22], результати яких знайшли відображення в різних нормативно-правових актах щодо діяльності та розвитку галузі освіти. Однак, зміст механізму державного управління системою педагогічної освіти в нормативно-правовій базі та літературі практично не розглядається.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення і розкриття сутності категорійно-понятійного апарату механізму державного управління системою педагогічної освіти України.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з того, що методологія державного управління це система способів організації та здійснення пізнавальної й практичної діяльності у сфері державного управління, що включає підсистему способів досліджень (понять, принципів, підходів, методів, норм, парадигм тощо) у сфері державного управління та підсистему способів (принципів, підходів, методів, методик, процедур, технологій тощо) державно-управлінської діяльності, яка тісно пов'язана з теоретичними знаннями, що слугують основою її розвитку і водночас самі розвиваються за допомогою нових методологічних засобів [1, с. 346], вважаємо доцільним охарактеризувати узагальнені визначення основних понять за окресленою темою статті.

Поміж науковцями існує думка, що в управлінні майже всі його елементи можна назвати механізмами. Більшістю науковців «механізм» визначається як загальнонаукове, багатоаспектне й всеохоплююче поняття, що характеризує матеріальні об'єкти та їх взаємодію на всіх рівнях організації матерії, характеризує процеси управління й саморегулювання в живій природі та суспільстві. Так словник іншомовних слів це поняття подає наступним чином: «Механізм – це сукупність проміжних станів або процесів будь-яких явищ» [2].

В.Бакуменко наголошує, що механізми – це все те, що приводить у рух, тобто до практичної реалізації. Наприклад, механізми реалізації стратегій, державних політик, проектів, програм, бюджету тощо [3, с.15].

М. Моїсєєв визначає термін «механізм» наступним чином: «коли ми вживаємо термін «механізм», то маємо на увазі систему процедур, що формують рішення або правила його прийняття. Ми можемо говорити про механізми планування, формування програм, постановки цілей і т.д. Питання про механізми – це одна з центральних проблем управління будь-якими суспільними процесами...» [4].

Толковий словник термінів і понять за механізм управління вважає «сукупність органів, засобів і способів (методів, прийомів, технологій) взаємодії між двома підсистемами соціальної організації - керуючої та керованої» [5]. Інші науковці вважають, що механізм управління – це спосіб організації управління суспільними справами, де взаємопов'язані

методи, засоби і принципи, що зрештою забезпечує ефективну реалізацію цілей управління [6].

Поряд з тим, Д. Новіков [7] на засадах теорії управління організаційними системами прагне довести міркування про функції, завдання і методи управління освітніми системами до конструктивності, тобто показати, що в сучасній теорії управління існує апарат, який дозволяє будувати ефективні процедури ухвалення управлінських рішень, які він і називає «механізмами управління». Д. Новіков розрізняє механізми функціонування і механізми управління: «Організованість функціонування будь-якої організаційної системи забезпечується наявністю механізмів функціонування – правил і процедур, що регламентують взаємодію її учасників. Більш вузьким є поняття механізму управління – сукупності процедур (тобто офіційно встановлені, передбачені правилами способ і порядок дій при здійсненні, веденні справ, операцій, угод) ухвалення управлінських рішень (з цього погляду «механізм управління» і «процедура управління» є синонімами)».

На думку О. Коротич [8], конкретні механізми управління (зокрема державного) – це певне знаряддя для здійснення цілеспрямованих перетворень. Це сукупність способів, методів, важелів, через які суб'єкт управління впливає на об'єкт управління для досягнення певної мети. Кожний конкретний механізм управління – це насамперед сукупність взаємопов'язаних методів управління.

Також серед наукової спільноти існує думка, що з позицій системного підходу механізм державного управління – це демократична державна організація управлінського впливу на суспільні процеси, який повинен повною мірою відображати взаємодію різних елементів управління, що мають ознаки взаємозалежностей та причинно-наслідкових зв'язків [9]. Окремі дослідники виділяють два підходи до тлумачення змісту механізмів державного управління, які називають «структурно-організаційним» (як сукупності певних складових елементів, що створюють організаційну складову певних явищ, процесів) та «структурно-функціональним» (з акцентом не лише на організаційній основі його побудови, але і на динаміці, реальному функціонуванні) [10]. Ці уявлення базуються на системному підході до розуміння механізмів державного управління, який виходить з неможливості жорсткого відособлення механізмів від державного управління в цілому та необхідності подолання недоліків обмеження механізмів лише «методами» чи «впливом на фактори», зокрема, виведення за рамки аналізу емпіричної складової управлінського процесу. Механізм державного управління як єдиної системи постає його функціональною підсистемою, яка певним чином прагне структурного відособлення, що виявляється в організаційному розвитку та специфічності у кожному конкретному випадку характерних методів, способів діяльності.

Слід зауважити, що позицій діяльнісного підходу – механізм державного управління є організацією практичного здійснення державного управління [11].

Разом з тим, В. Маліновський [12] наголошує, що механізми державного управління утворюють сукупність засобів організації управлінських процесів і способів впливу на розвиток керованих об'єктів із використанням відповідних методів управління, спрямованих на реалізацію цілей державного управління.

Н. Нижник і О. Машков визначають, що механізм державного управління – це складова частина системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта. Фактори управління для організації можуть бути внутрішніми (коли йдеться про механізм управління організацією) або зовнішніми (тоді говорять про механізм взаємодії з іншими організаціями). Механізм управління охоплює, на їх думку, цілі управління, елементи об'єкта та їх зв'язки, на які здійснюється вплив, дії в інтересах досягнення цілей, методи впливу, матеріальні та фінансові ресурси управління, соціальний та організаційний потенціали. Реальний механізм управління завжди конкретний, оскільки спрямований на досягнення конкретних цілей за допомогою впливу на конкретні фактори і цей вплив здійснюється через використання конкретних ресурсів [13].

Інші дослідники вважають, що механізм державного управління – це штучно створена складна система, призначена для досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, сукупність правових норм, методи, засоби, інструменти державного впливу на об'єкт управління [14]. Вони наголошують, що «у механізмі державного управління можна виділити такі головні елементи: методи, важелі, інструменти, політика, правове, нормативне та інформаційне забезпечення».

Г. Атаманчук визначає механізм державного управління як складну систему державних органів, організованих відповідно до визначених принципів для здійснення завдань державного управління. Механізм державного управління, на його думку, є «інструментом» реалізації виконавчої влади держави. [15].

Поряд з тим, О. Федорчак, аналізуючи підходи різних авторів до визначення змісту механізму державного управління, робить висновок, що «механізм державного управління – це механізм як система, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням» [16].

Узагальнюючи теоретичні підходи науковців до визначення поняття «механізми державного управління», вона пропонує трактувати механізм державного управління як сукупність форм, засобів, методів, правових,

організаційних, адміністративних, мотиваційних та інших заходів держави, спрямованих на забезпечення динамічного розвитку суспільства.

Разом з тим, в «Енциклопедичному словнику з державного управління» зміст «механізмів державного управління» визначається як «способи розв'язання суперечностей явища чи процесу в державному управлінні, послідовна реалізація дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних їй форм і методів управління» [17, с. 421].

До того ж, механізмами державного управління є практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей». Комплексний механізм державного управління визначається вченими як «...система політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління, а схема реального механізму державного управління включає цілі, рішення, впливи, дії, результати [18].

Державно-управлінські механізми можна поділити на системні та прості. Системними механізмами державного управління є інституалізація, стратегічне планування, державна політика, державне регулювання, державна підтримка, державне стимулювання, державно-управлінські реформи та трансформації, національні проекти, державні цільові програми, програми соціально-економічного розвитку, державний бюджет. Системні механізми державного управління реалізуються шляхом застосування простих механізмів. Серед простих механізмів державного управління поширеними є правові, організаційні, ресурсні (фінансові, кадрові, матеріально-технічні, інформаційні) [3, с.12].

Розвиваючи основні положення, О. Радченко зауважує, що механізми державного управління – це «системна сукупність інституцій, структур, послідовних дій, форм, станів і процесів у державі як продукт організованої людської діяльності, що має на меті реалізацію інтересів і потреб людей та розв'язання нагальних суспільно-політичних проблем за рахунок державного впливу й регулювання суспільної життєдіяльності на основі усталених суспільних цінностей, норм і правил; є формою реалізації функцій держави та має суб'єктом органи державного управління» [19].

Отже, більшість науковців розглядають механізми державного управління як систему взаємопов'язаних складових, які, взаємодіючи між собою, здійснюють сукупний вплив на об'єкт управління. Механізми державного управління в галузі освіти не є виключенням.

Досліджуючи механізми державного управління в галузі освіти, С. Крисюк визначає «засоби, важелі, стимули, методи, за допомогою яких суб'єкти управління освітою впливають на освітянську сферу з метою досягнення визначених цілей». Вчений використовує поняття «механізми державного регулювання освіти», яким називається «система засобів,

важелів, методів і стимулів, за допомогою яких держава регулює функціонування і розвиток освіти, що виключає пряме адміністрування». Автор зауважує, що «органи державного управління освітою для реалізації державної освітньої політики використовують певні механізми для досягнення цілей політики» [20, с. 63].

Визначення змісту та засобів використання С. Крисюком поняття «механізм державного управління» надає підстави зробити висновок про переважання інституційного уявлення про механізм державного управління як «засобів, важелів, методів і стимулів», які використовуються в управлінні освітою, про що і свідчить його справедлива оцінка сучасного стану державного управління освітянською сферою як такого, що «еклектично поєднує в собі як інститути, успадковані від радянської командно-адміністративної системи, так і нові, сформовані вже за роки незалежності, які не завжди відповідають стандартам демократичної правової держави з соціально орієнтованою ринковою економікою» [20, с. 5-6].

Цікавими, на нашу думку в теорії державного управління є наукові надбання Л. Паращенко. Вивчаючи питання державного управління розвитком загальної середньої освіти, вона наголошує, що «механізми державного управління є категорією управління, яка відображає складні для однозначної ідентифікації частини державно-управлінської системи, які включають цілі управління, ресурси управління, соціальний та організаційний потенціали, взаємозв'язки різних елементів управління, за допомогою яких здійснюється вплив у суб'єктно-об'єктних взаємодіях». З огляду на багатозначність поняття «механізми державного управління», дослідниця робить висновок про неможливість однозначного виокремлення в системі державного управління феноменів, які можна назвати його механізмами [21]. Як вважає Л. Паращенко, критерієм виділення в системі державного управління його механізмів є певна послуга чи вид/група/тип послуг, які має надавати система державного управління [22].

Враховуючи та узагальнюючи вищесказане, можна констатувати, що механізми державного управління системою педагогічної освіти є одним із механізмів реалізації державної політики в галузі педагогічної освіти та складовою механізму державного управління галуззю. Саме тому ми пропонуємо наступне визначення «механізм державного управління системою педагогічної освіти»: механізм державного управління системою педагогічної освіти – це складна система, спрямована на досягнення і реалізацію цілей державної політики в галузі педагогічної освіти, яка охоплює систему органів державної влади та місцевого самоврядування, законодавчі, правові норми та сукупність взаємопов'язаних форм, методів, інструментів і важелів формування та використання освітніх ресурсів на основі комплексної системи індикаторів розвитку педагогічної освіти.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, застосування термінологічного аналізу дозволило виявити, що поняття «механізми державного управління» широко використовується і є багатогранним. Механізм державного управління системою педагогічної освіти є системним механізмом державного управління, який повинен реалізовуватися шляхом застосування простих механізмів: правового, організаційного, ресурсного. Зважаючи на це, в подальшому вважаємо доцільним спрямувати свою увагу на вивчення механізмів спостереження і оцінювання у державному управлінні системою педагогічної освіти.

Використані джерела інформації:

1. Бакуменко В. Д. Методологія державного управління / В. Д. Бакуменко, Ю. П. Сурмін // Енциклопедія державного управління : у 8 т. – Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011 – с. 346.
2. Словник іншомовних слів/ За заг. ред. О.С. Мельничука, К., 1974. - С. 557.
3. Бакуменко В.Д. Підхід до визначення паспортів спеціальностей шляхом системного аналізу державного управління / В.Д.Бакуменко // Науковий вісник Академії муніципального управління: зб. наук. праць. Серія «Управління». – Вип.1, 2014 .- С. 8-19
4. Моисеев Н.Н. Человек, среда, общество. - М.: Наука, 1982. - С. 204-208.
5. Занятость, безработица. Служба занятости. Толковый словарь терминов и понятий. - М.: «Нива России», 1996. - С. 124.
6. Основы социального управления: Учебное пособие / А.Г. Гладышев, В.Н. Иванов, В.И. Патрушев и др. Под ред. В.Н. Иванова. - М.: Высшая школа, 2001. - С. 265.
7. Новиков Д.А. Модели и механизмы управления образовательными сетями и комплексами./ Новиков Д.А., Глотова Н.П. – М.: Институт управления образованием РАО, 2004. – 142 с.
8. Коротич О.Б. Державне управління регіональним розвитком України: Монографія. - Харків: Видавництво ХарРІДУ НАДУ «Магістр», 2006. – 220 с.
9. Тихомиров Ю.А. Курс административного права и процесса / Тихомиров Ю.А. – М., 1998. – С. 482-483.
10. Приходченко Л. Сутність понять механізмів держави, державного управління та державного регулювання / Людмила Приходченко // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. Одеського регіонального інституту державного управління. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2008. – Вип. 3 (35). – С. 269–274.
11. Юзьков Л.П. Государственное управление в политической системе развитого социализма Юзьков Л.П. – К., 1983. – С. 57 – 59.
12. Малиновський В. Я. Державне управління: Навчальний посібник. - Вид. 2-ге, доп. та перероб. - К.: Атіка, 2003. - 576 с.
13. Нижник Н.Р. Системний підхід в організації державного управління: Навчальний посібник / Нижник Н.Р., Машков О.А ; за заг. ред. Н.Р. Нижник. - К.: УАДУ, 1998.- 160 с.
14. Рудніцька Р.М. Механізми державного управління: сутність і зміст / Рудніцька Р.М., Сидорчук О.Г., Стельмах О.М.; за наук. ред. проф. М.Д. Лесечка, доц. А.О. Чемериса. - Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. - 28 с.
15. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: Курс лекций. – М.: Юридическая литература, 1997. – С. 86.

16. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління / О. Федорчак // Демократичне врядування [Електронний ресурс] : наук. вісн. - 2008. – № 1. – Режим доступу: http://ivivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf
17. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
18. Державне управління: Словник-довідник / За заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. – К.: УАДУ, 2002. - 228 с.
19. Радченко О. В. Категорія «механізм» у системі державного управління / О. В. Радченко // Держава та регіони. – 2009. – № 3. – С. 64–69. - (Серія: Державне управління).
20. Крисюк С.В. Державне управління освітою. Навч. посібник – К.: НАДУ, 2009. – 220 с.
21. Парашенко Л. І. Механізм державного управління загальною середньою освітою в контексті національної стратегії розвитку освіти / Л. І. Парашенко // Державне управління: удосконалення та розвиток [Електронний ресурс] : електрон. наук. фак. вид. – 2012. – № 1. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=382>.
22. Парашенко Л. І. Механізми державного управління розвитком загальної середньої освіти в Україні: автореф. дис. ... докт. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Людмила Іванівна Парашенко; НАДУ при Президентові України. – К.: [б. в.], 2012. – 36 с.

References:

1. Bakumenko V. D. Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia / V. D. Bakumenko, Yu. P. Surmin // Entsiklopediia derzhavnoho upravlinnia : u 8 t. – T. 2 : Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia / nauk.-red. kolehiia : Yu. P. Surmin (spivholova), P. I. Nadolishnij (spivholova) ta in. – K. : NADU, 2011 – s. 346.
2. Slovyk inshomovnykh sliv/ Za zah. red. O.S. Mel'nychuka, K., 1974. - S. 557.
3. Bakumenko V.D. Pidkhid do vyznachennia pasportiv spetsial'nostej shliakhom systemnoho analizu derzhavnoho upravlinnia / V.D.Bakumenko // Naukovyj visnyk Akademii munitsypal'noho upravlinnia: zb. nauk. prats'. Seriia «Upravlinnia». – Vyp.1, 2014 .- S. 8-19
4. Moiseev N.N. Chelovek, sreda, obschestvo. - M.: Nauka, 1982. - S. 204-208.
5. Zaniatost', bezrobotytsa. Sluzhba zaniatosty. Tolkovyj slovar' terminov y poniatyj. - M.: «Nyva Rossyy», 1996. - S. 124.
6. Osnovy sotsyal'noho upravleniya: Uchebnoe posobyе / A.H. Hladyshch, V.N. Yvanov, V.Y. Patrushev y dr. Pod red. V.N. Yvanova. - M.: Vysshaya shkola, 2001. - S. 265.
7. Novykov D.A. Modely y mekhanizmy upravleniya obrazovatel'nymy setiamy y kompleksamy./ Novykov D.A., Hlotova N.P. – M.: Ynstytut upravleniya obrazovanyem RAO, 2004. – 142 s.
8. Korotych O.B. Derzhavne upravlinnia rehional'nym rozvytkom Ukrainy: Monohrafiia. - Kharkiv: Vydavnytstvo KharRIDU NADU «Mahistr», 2006. – 220 s.
9. Tykhomyrov Yu.A. Kurs admynstratyvnoho prava y protsessa / Tykhomyrov Yu.A. – M., 1998. – S. 482-483.
10. Prykhodchenko L. Sutnist' poniat' mekhanizmiv derzhavy, derzhavnoho upravlinnia ta derzhavnoho rehuliuвання / Liudmyla Prykhodchenko // Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia : zb. nauk. pr. Odes'koho rehional'noho instytutu derzhavnoho upravlinnia. – Odesa : ORIDU NADU, 2008. – Vyp. 3 (35). – S. 269–274.
11. Yuz'kov L.P. Hosudarstvennoe upravlenye v polytycheskoj systeme razvytoho sotsyalizma Yuz'kov L.P. – K., 1983. – S. 57 – 59.
12. Malynovs'kyj V. Ya. Derzhavne upravlinnia: Navchal'nyj posibnyk. - Vyd. 2-he, dop. ta pererob. - K.: Atika, 2003. - 576 s.

13. Nyzhnyk N.R. Systemnyj pidkhid v orhanizatsii derzhavnoho upravlinnia: Navchal'nyj posibnyk / Nyzhnyk N.R., Mashkov O.A. ; za zah. red. N.R. Nyzhnyk. - K.: UADU, 1998.-160 s.
14. Rudnits'ka R.M. Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia: sutnist' i zmist / Rudnits'ka R.M., Sydorchuk O.H., Stel'makh O.M.; za nauk. red. prof. M.D. Lesechka, dots. A.O. Chemerysa. - L'viv: LRIDU NADU, 2005. - 28 s.
15. Atamanchuk H.V. Teoryia hosudarstvennoho upravleniia: Kurs lektsyj. – M.: Yurydycheskaia lyteratura, 1997. – S. 86.
16. Fedorchak O. Klasyfikatsiia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia / O. Fedorchak // Demokratychnе vriaduvannia [Elektronnyj resurs] : nauk. visn. - 2008. – № 1. – Rezhym dostupu: http://lvivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf
17. Entsyklopedychnyj slovnyk z derzhavnoho upravlinnia / uklad. : Yu.P. Surmin, V.D. Bakumenko, A.M. Mykhnenko ta in.; za red. Yu.V. Kovbasiuka, V.P. Troschyns'koho, Yu.P. Surmina. – K. : NADU, 2010. – 820 s.
18. Derzhavne upravlinnia: Slovnyk-dovidnyk / Za zah. red. V.M. Kniazeva, V.D. Bakumenka. – K.: UADU, 2002. - 228 s.
19. Radchenko O. V. Katehoriia «mekhanizm» u systemi derzhavnoho upravlinnia / O. V. Radchenko // Derzhava ta rehiony. – 2009. – № 3. – S. 64–69. - (Serii: Derzhavne upravlinnia).
20. Krysiuk S.V. Derzhavne upravlinnia osvitoiu. Navch. posibnyk – K.: NADU, 2009. – 220 s.
21. Paraschenko L. I. Mekhanizm derzhavnoho upravlinnia zahal'noi seredn'oiu osvitoiu v konteksti natsional'noi stratehii rozvytku osvity / L. I. Paraschenko // Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok [Elektronnyj resurs] : elektron. nauk. fakh. vyd. – 2012. – № 1. – Rezhym dostupu: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=382>.
22. Paraschenko L. I. Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia rozvytkom zahal'noi seredn'oi osvity v Ukraini: avtoref. dys. ... dokt. nauk z derzh. upr.: 25.00.02 / Liudmyla Ivanivna Paraschenko; NADU pry Prezydentovi Ukrainy. – K.: [b. v.], 2012. – 36 s.

*Рецензент: І.П.Лопушинський,
д.держ.упр., професор, заслужений працівник освіти України*

УДК 351

Червякова О.В.,

к.держ.упр.,
доцент кафедри державного управління
Національного університету біоресурсів та
природокористування

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (ЗА ЕКСПРЕТНИМИ ОЦІНКАМИ)

Анотація. Отримані оцінки по найбільш суттєвим питанням розвитку державного управління в Україні у контексті механізмів самоорганізації, в цілому, свідчать про розуміння переважною більшістю з опитаних державних службовців реальних проблем удосконалення таких механізмів в Україні. В той же час, автори стикнулися з фактом недооцінювання опитаними державними службовцями рівня впливу механізмів програмно-цільового управління та планування, особливої